

těž v době trestných činů, o které jde, vstoupily často, ba částečně pravidlem různé náhražky, jimiž potřeba jakž takž se ukojila; zejména sahalí kuřáci k jakýmkoliv náhražkám, přicházejícím do oběhu jako kuřivo, byť byly nezřídka pochybné jakosti a sestávaly z listí bukového, habrového a jiného a z jiných látek méně cenných. Za těchto poměrů nabývají povahy předmětů potřeby i tabákové náhražky, vyrobené bez anebo skoro bez přísad tabákových; nelze proto této povahy odepřítí směsi obžalovaným jako tabák — kuřivo prodávané, byť obsahovala jen nepatrnou část tabáku a byť i jinak byla znečištěna. Okolnost pak, že činnost obžalovaného poukazuje též k oklamání kupujících, může obžalovaného činiti odpovědným též s hlediska podvodu, nesprostuje ho však — jsou-li skutkové podstaty těchto trestných činů jinak činností obžalovaného naplněny — odpovědnosti pro přečin § 11 čís. 4 a přestupek prvního odstavce § 7 zákona o válečné lichvě, jejichž skutkové podstaty mohou se se skutkovou podstatou podvodu již pro různost po stránce subjektivní sbíhati tím spíše, že za mimořádných poměrů poválečných a za nedostatku kuřiva šlo kuřákům více o to, by kuřiva dosáhli, než o jakost kuřiva.

### Čís. 801.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).**

**Obchod směnný spadá pod skutkovou podstatu pletich i tehdy, je-li způsobilým stupňovati ceny předmětů potřeby, jichž pachatel nabyl ku dalšímu zcizení výměnou za zboží, jímž bezprávně obchodoval.**

(Rozh. ze dne 10. dubna 1922, Kr II 421/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu ve Znojmě ze dne 15. března 1921, jímž byly obžalované Marie Š-ová, Anna D-ová a Lidmila P-ová dle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěny z obžaloby pro přečin § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

### Důvody:

Nalézací soud sprostuje obžalované z obžaloby pro přečin trestných pletich z důvodu, že obžalované nebyly si vědomy, že jejich jednání je způsobilé zvyšovati cenu cukru. Právem napadá stížnost veřejného obžalobce tento výrok dle čís. 9 lit. a) §u 281 tr. ř. jako právně mylný, dovozujíc, že s hlediska skutkové podstaty zmíněného přečinu je naprosto bezvýznamné, že obžalované nechtěly prodati cukr za hotové peníze, nýbrž zaměnit jej za potraviny, které byly určeny k dalšímu zcizování v jiných obchodech, dále že Š-ová výslovně doznala, že záměnou cukru za máslo a vejce a dalším jejich prodáváním chtěla si něco vydělati a že i obžalované D-ová a P-ová nikdy netvrdily, že chtěly cukr zaměnit pod nákupní cenou. Pro požadavek, aby účinek, jemuž zákaz pletich čelí, nastal přímo co do ceny onoho zboží, jímž bylo pletichářsky obchodo-

váno, neposkytuje opory ani doslov a smysl § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě, který mluví o »způsobivosti stupňovati cenu předmětu« bez přesného označení, kterého ani účel zákona, který chrání spotřebitelstvo všeobecně proti zbytečnému zdražování předmětů potřeby. Zákonu přičí se stejně, byla-li na úkor spotřebitelstva bezprávně zvýšená cena předmětu potřeby uplatňována při zcizení tohoto či teprve při zcizení předmětu, úplatně za onen získaného. Stačí proto, mohl-li tím, že pletichář v cenách zboží, které si opatřuje směnou za předmět pletich, domáhá se na svých odběratelích náhrady všech nákladů nabývacích, tedy i nákupní ceny předmětu pletich, protizákonný účinek (zdražení) nastati co do ceny onoho zboží, které pachatel za účelem dalšího zcizování vyměňuje za zboží, jímž bezprávně, pletichářsky obchoduje. Byť v takovém případě zvýšená cena zboží tohoto neuplatňovala se proti osobám, od nichž pachatel ono zboží vyměňuje, byť tedy v takovém případě nepoškozovaly se tyto osoby, je činnost pachatelova přece na úkor jiných spotřebitelů, kteří pak pachateli za zboží, jím vyměněné, zaplatí cenu, zvýšenou bezprávně pletichářským opatřováním a zaměňováním úplaty pachatelovy. Nalézací soud vychází tudíž z nesprávného použití zákona co do pojmu způsobivosti, stupňovati cenu předmětu, požaduje-li pro skutkovou podstatu trestných pletich po stránce subjektivní vědomí obžalovaných, že jejich jednání bylo způsobivé zvyšovati cenu cukru, a neuvažuje, zda bylo jednání obžalovaných způsobivé, účinkovati ve směru vzestupném na cenu potravin, které obžalované chtěly za cukr vyměnit a dále zciziti, a zda byly si obžalované vědomy této způsobivosti. Ke způsobivosti ve smyslu posléze uvedeném a k vědomí obžalovaných o ní poukazuje, že obžalované koupily cukr za ceny vyšší cen úředně stanovených, že obžalovaná Š-ová výslovně udala, že si chtěla něco vydělati, a že obžalované D-ová a P-ová provozují obchodní živnost, z jejíž povahy plyne, že uplatňují v cenách zboží veškeré náklady pořizovací, tedy v cenách potravin za cukr vyměňovaných zejména také vyšší nákupní cenu cukru. Pro vyličený zmatek dle čís. 9 lit. a) §u 281 bylo rozsudek první stolice zrušiti, aniž bylo zapotřebí zabývati se ostatními vývody zmateční stížnosti. Nalézací soud nezjistil, za jakým účelem obžalované vyměňovaly, pokud se týče chtěly vyměnit potraviny, ani zda bylo jejich jednání způsobivé, stupňovati cenu těchto potravin, ani, zda byly si obžalované vědomy této způsobivosti. Ježto bez těchto zjištění skutkových nelze rozhodnouti ve věci samé, byla věc vrácena nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

### Čís. 802.

**Členové obecní hospodářské rady nejsou osobami míněnými v § 68 tr. zák.**

(Rozh. ze dne 20. dubna 1922, Kr II 359/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 3. července 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí dle § 81 tr. zák. a přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením dle § 312 tr. zák. zrušil napadený rozsudek a správně obžalovaného z obžaloby.